

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧИНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної стоматології
Кафедра післядипломної освіти лікарів-стоматологів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор ЗВО з наукової роботи,
ПДМУ

професор *Г. Кайдашев*
«28» *серпень* 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

(повна назва освітнього компонента)

для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які
навчаються за освітньо-науковою програмою «Стоматологія»

Галузі знань:

22 – Охорона здоров'я

(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності:

221 «Стоматологія»

(шифр і назва спеціальності)

Робоча програма освітнього компонента «Терапевтична стоматологія» для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Стоматологія».

«28» серпня 2024 року – 41 с.

Розробники:

завідувачка кафедри терапевтичної стоматології ПДМУ, д.мед.н., професор **Петрушанко Т.О.**,

завідувачка кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів ПДМУ, к.мед.н., доцент **Гуржій О.В.**,

професор кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів ПДМУ, д.мед.н., професор **Силенко Ю.І.**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри терапевтичної стоматології.

Протокол № 10 від 3 квітня 2024 р.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів.

Протокол № 17 від 3 квітня 2024 р.

Робоча програма затверджена на засіданні Вченої ради ПДМУ.

Протокол № 1 від «28» серпня 2024 р.

Учений секретар

(підпис)

В.Л. Філатова
(ініціали та прізвище)

ВСТУП

Освітній компонент «Терапевтична стоматологія» є складовою освітньо-наукової програми підготовки «Стоматологія» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

Освітній компонент є вибіркоvim.

Викладається у 1,2,5,6 семестрах 1,3 років навчання в обсязі – 150 год (5 кредитів ECTS) зокрема: лекції – 10 год., практичні 90 год. самостійна робота – 50 год. У курсі передбачено 4 модулі.

Завершується освітній компонент – іспитом.

Предметом поглибленого вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» є питання сучасного представлення етіології, патогенезу, клінічних проявів, діагностики та диференційної діагностики захворювань зубів, тканин пародонта та слизової оболонки порожнини, методів їх лікування, а також загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходів щодо запобігання основних стоматологічних захворювань.

Зміст освітнього компонента. Освітній компонент «Терапевтична стоматологія» є базовим у підготовці здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня у ОНП «Стоматологія». Освітній компонент складається із лекційних та практичних занять, на яких будуть висвітлені питання збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, клінічних проявів та ранньої діагностики захворювань у клініці терапевтичної стоматології, запобігання їх та підходи до сучасного лікування.

Місце освітнього компонента (в структурно-логічній схемі підготовки фахівців відповідного напрямку): освітній компонент «Терапевтична стоматологія» є вибіркоvim компонентом у циклі професійної і практичної підготовки.

Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за модулями наведено нижче.

Модуль 1. Каріозні та некаріозні ураження зубів.

Модуль 2. Ускладнений карієс.

Модуль 3. Хвороби пародонта.

Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота.

Міждисциплінарні зв'язки: Міждисциплінарні зв'язки базуються попередньо отриманими здобувачами ступеня доктора філософії знаннях з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, патологічної анатомії, біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, клінічної фармакології, патоморфології, патофізіології, внутрішньої медицини, дерматології, венерології, соціальної медицини, профілактики стоматологічних захворювань, пропедевтики терапевтичної стоматології, терапевтичної

стоматології на другому (магістерському) рівні та інтегрується з цими дисциплінами.

Отримані аспірантами знання уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення дисципліни “Терапевтична стоматологія” важливі для освоєння таких навчальних дисциплін, як дитяча терапевтична стоматологія, ортопедична та хірургічна стоматологія.

Мета освітнього компонента – підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні, здобуття та поглиблення теоретичних знань та практичних навичок та інших компетентностей отриманих на додипломному та післядипломному (інтернатура) етапах освіти, формування знань щодо діагностики, лікування і профілактики захворювань зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота для збереження та відновлення стоматологічного здоров'я.

Завдання освітнього компонента:

здобувач повинен по завершенню вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія»

знати:

- нозологічну симптоматику, діагностичні можливості стоматологічних захворювань у клініці терапевтичної стоматології, сучасне лікування, первинну профілактику, реабілітацію пацієнтів із зазначеною патологією;
- концептуальні та методологічні підходи у стоматології на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій;
- загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці;
- загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології;

вміти:

- формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані;
- застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи;
- розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини;

- планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної

практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань;

- розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямках;

- виділяти й ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання;

- збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний і фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу;

- призначати й аналізувати додаткові методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань;

- визначати клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я;

- встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу;

- планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання виникнення та розповсюдження стоматологічних захворювань;

- аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової та індивідуальної, загальної і локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань;

- визначати підхід, план, вид і принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами;

- визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами;

- визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами;
- проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я;
- визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу;
- аналізувати й оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів і комп'ютерних інформаційних технологій;
- оцінювати вплив довкілля на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками;
- формувати цілі й визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб;
- усвідомлювати й керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності;
- організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності;
- виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах;
- виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах;
- виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу;
- розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна (ОК)

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

загальних:

- 1) здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності;
- 2) здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- 3) здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- 4) здатність працювати в міжнародному контексті.

спеціальних:

- 1) здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях;
- 2) здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проекти;
- 3) здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проєктів у сфері стоматології усно і письмово державною мовою та однією з офіційних мов Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях;
- 4) здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти;
- 5) здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології;
- 6) здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності;
- 7) здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань;
- 8) здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних програмних результатів навчання:

- 1) наявність концептуальних та методологічних знань зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницьких навичок, достатніх для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, нових знань та/або здійснення інновацій;
- 2) глибоке розуміння загальних принципів та методів наук про здоров'я людини, основних тенденції їх розвитку, а також методології наукових досліджень, застосування їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці;
- 3) вільна презентація та обговорення з фахівцями і нефахівцями результатів досліджень та прикладних проблем стоматології державною та іноземними мовами, оприлюднення результатів досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях;
- 4) формулювання і перевірка гіпотези; використання для обґрунтування висновків належних доказів, зокрема, результатів теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявних літературних даних;

- 5) застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи;
- 6) застосовування загальних принципів та методів досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасних методів та інструментів, цифрових технологій та спеціалізованого програмного забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології;
- 7) розробка та реалізація наукових та/або інноваційних проєктів медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини;
- 8) організація і здійснення освітнього процесу у сфері стоматології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробка і застосування інноваційних технологій навчання, розробка і викладання спеціальних навчальних дисциплін у закладах вищої освіти;
- 9) планування і виконання досліджень зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критичний аналіз результатів власних досліджень і результатів інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань;
- 10) розробка та дослідження моделі процесів і систем, ефективне використання їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямках.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Каріозні та некаріозні ураження зубів.

- Сучасна організація стоматологічної допомоги в Україні.
- Карієс.
- Некаріозні ураження зубів.
- Профілактика карієсу та не каріозних уражень зубів.

Змістовий модуль 2. Ускладнений карієс.

- Класифікації пульпіту та апікального періодонтиту.
- Діагностичні аспекти ускладненого карієсу.
- Сучасна ендодонтична техніка.
- Помилки та ускладнення при лікуванні ускладненого карієсу.

Змістовий модуль 3. Хвороби пародонта.

- Актуальні класифікації хвороб пародонта.
- Етіологічні та патогенетичні аспекти захворювань та уражень тканин пародонта.
- Діагностична техніка та методологія лікаря-пародонтолога.

- Стратегія та тактика лікування пацієнтів із хворобами пародонта.

Змістовий модуль 4 . Хвороби слизової оболонки порожнини рота.

- Аналіз класифікацій захворювань слизової рота та червоної облямівки губ.
- Сучасні підходи до клініко-лабораторного обстеження пацієнтів із захворюваннями слизової рота та червоної облямівки губ.
- Диференційна діагностика уражень та захворювань слизової рота та червоної облямівки губ.
- Первинна та вторинна профілактика захворювань слизової рота та червоної облямівки губ.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують здобувачі

ступеня доктора філософії

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

- У змістовий модуль I (ЗМ1) входять теми 1 - 12,
- у змістовий модуль II (ЗМ2) – 13-21,
- у змістовий модуль III (ЗМ3) – 22-30.
- у змістовий модуль IV (ЗМ4) – 31-47.

Оцінювання за формами контролю

	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	31	30	31	30	122
<i>Максимум</i>	50	50	50	50	200

Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – **122** бали, для одержання іспиту обов'язково перескладання поточного контролю та/або індивідуальної самостійної роботи.

При цьому, кількість балів:

0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни;

80-118 відповідає оцінці «незадовільно»;

122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»);

130-138 відповідає оцінці «задовільно»;

140-158 відповідає оцінці «добре»;

160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»);

180-200 відповідає оцінці «відмінно».

Шкала відповідності

За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою	
A	180-200	5	відмінно
B	160-178	4	добре
C	140-158		
D	130-138	3	задовільно
E	122-128		
F_x	80-118	2	не задовільно
F	0-79	2	не задовільно (без права перездачі)

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Терапевтична стоматологія»

ПРОГРАМА МОДУЛЯ I

Змістовий модуль 1

«Каріозні та некаріозні ураження зубів».

- Тема 1. Організаційні підходи до надання стоматологічної допомоги в Україні. Менеджмент стоматологічної допомоги.
- Тема 2. Юридичні аспекти діяльності лікаря-стоматолога у клініках різних форм власності.
- Тема 3. Етичні та деонтологічні підходи на стоматологічному прийомі.
- Тема 4. Особливості організації стоматологічного прийому в екстремальних умовах.
- Тема 5. Сучасні класифікації карієсу
- Тема 6. Помилки на етапі клінічного обстеження пацієнта з одонтопатологією.
- Тема 7. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів
- Тема 8. Особливості додаткового обстеження хворого із карієсом та некаріозними ураженнями зубів.
- Тема 9. Диференціальна діагностика каріозних та некаріозних уражень зубів.
- Тема 10. Обґрунтування вибору методу лікування карієсу та некаріозних уражень зубів.
- Тема 11. Ускладнення при лікуванні карієсу та некаріозних уражень зубів.
- Тема 12. Актуальні погляд на первинну профілактику карієсу та не каріозних уражень зубів.

Змістовий модуль 2

«Ускладнений карієс».

Тема 13. Сучасні класифікації пульпіту та апікального періодонтиту.

Тема 14. Симптоматологія різних форм пульпіту та апікального періодонтиту.

Тема 15. Місцеве знеболення та наркоз при лікуванні захворювань та уражень зубів.

Тема 16. Роль рентгенологічної діагностики при постановці діагнозу та визначенні прогнозу лікування ускладненого карієсу.

Тема 17. Обладнання робочого місця стоматолога на ендодонтичному прийомі.

Тема 18. Алгоритми препарування та очистки системи корневих каналів.

Тема 19. Вибір способів та матеріалів для obturaції корневих каналів.

Тема 20. Особливості відновлення коронки зубів після ендодонтичних втручань.

Тема 21. Помилки та ускладнення при лікуванні ускладненого карієсу.

Змістовий модуль 3

«Хвороби пародонта».

Тема 22. Сучасні погляди на роль зубної бляшки у виникненні стоматологічних захворювань.

Тема 23. Актуальні класифікації хвороб пародонта.

Тема 24. Етіологічні та патогенетичні аспекти захворювань та уражень тканин пародонта.

Тема 25. Об'єктивізація клінічного обстеження пацієнта із патологією пародонта.

Тема 26. Особливості лабораторного, функціонального та рентгенологічного обстеження пацієнтів із захворюваннями пародонта.

Тема 27. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.

Тема 28. Формування плану лікування хворого з урахуваннями принципів та стратегії курації пародонтологічних пацієнтів

Тема 29. Оцінка ефективності лікування хворого із патологією пародонта.

Тема 30. Первинна профілактика захворювань пародонта в анте- на постнатальному періодах.

Змістовий модуль 4

«Хвороби слизової оболонки порожнини рота».

Тема 31. Аналіз сучасних класифікацій захворювань слизової рота та червоної облямівки губ.

Тема 32. Сучасні підходи до клініко-лабораторного обстеження пацієнтів із захворюваннями слизової рота та червоної облямівки губ.

Тема 33. Диференційна діагностика первинних уражень слизової рота та артіфіціальних хейлітів.

Тема 34. Етіологічне, патогенетичне та симптоматичне лікування первинних уражень слизової рота та артифіціальних хейлітів.

Тема 35. Диференційна діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці вірусної патології, тактика лікаря-стоматолога.

Тема 36. Диференційна діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці захворювань бактеріального генезу, тактика лікаря-стоматолога.

Тема 37. Діагностика змін слизової рота при захворюваннях внутрішніх органів, комплексний підхід до курації із інтерністом.

Тема 38. Зміни у щелепно-лицевій ділянці при алергії та непереносимості матеріалів, особливості обстеження та лікування хворих.

Тема 39. Синдромність уражень щелепно-лищевої ділянки при дерматологічній патології. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 40. Синдромність уражень щелепно-лищевої ділянки при хворобах кровотворної системи. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 41. Диференційна діагностика уражень та захворювань губ, тактика лікаря-стоматолога.

Тема 42. Диференційна діагностика уражень та захворювань язика, їх лікування.

Тема 43. Неврогенні ураження щелепно-лищевої ділянки. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 44. Профілактика захворювань слизової оболонки порожнини рота та губ.

Тема 45. Невідкладні стани у клініці терапевтичної стоматології, їх профілактика та лікування.

Тема 46. Діагностика стоматогенної хроніоінтоксикації, вогнищевої інфекції, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації.

Тема 47. Використання фізичних факторів у діагностиці та лікуванні стоматологічних захворювань.

Наукове керівництво роботою над дисертацією

Теми 49-73. Наукове керівництво роботою над дисертацією (50 годин).

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕТА «Терапевтична стоматологія»

№ з/п Назва теми	Всього годин	Вид заняття			
		лекції	практичні заняття	самостійна робота, очні кон- сультації з теми дисе- ртаційної роботи	
	150	10	90	50	
1 рік					
1	2	3	4	5	6
		50	6	44	0
I семестр					
		26	2	24	0
1.	Організаційні підходи до надання стоматологічної допомоги в Україні. Менеджмент стоматологічної допомоги.	2		2	
2.	Юридичні аспекти діяльності лікаря-стоматолога у клініках різних форм власності.	2		2	
3.	Етичні та деонтологічні підходи на стоматологічному прийомі.	2		2	
4.	Особливості організації стоматологічного прийому в екстремальних умовах.	2		2	
5.	Сучасні класифікації карієсу.	2		2	
6.	Помилки на етапі клінічного обстеження пацієнта з одонтопатологією.	2		2	
7.	Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.	2		2	
8.	Особливості додаткового обстеження хворого із карієсом та некаріозними ураженнями зубів.	2		2	
9.	Диференціальна діагностика каріозних та некаріозних уражень зубів.	2		2	

1	2	3	4	5	6
10.	Обґрунтування вибору методу лікування карієсу та некаріозних уражень зубів.	4	2	2	
11.	Ускладнення при лікуванні карієсу та некаріозних уражень зубів.	2		2	
12.	Актуальні погляд на первинну профілактику карієсу та некаріозних уражень зубів.	2		2	
II семестр					
		26	4	22	0
13.	Сучасні класифікації пульпіту та апікального періодонтиту.	2		2	
14.	Симптоматологія різних форм пульпіту та апікального періодонтиту.	4	2	2	
15.	Місцеве знеболення та наркоз при лікуванні захворювань та уражень зубів.	2		2	
16.	Роль рентгенологічної діагностики при постановці діагнозу та визначенні прогнозу лікування ускладненого карієсу.	2		2	
17.	Обладнання робочого місця стоматолога на ендодонтичному прийомі.	2		2	
18.	Алгоритми препарування та очистки системи кореневих каналів.	2		2	
19.	Вибір способів та матеріалів для obturaції кореневих каналів.	2		2	
20.	Особливості відновлення коронки зубів після ендодонтичних втручань.	2		2	
21.	Помилки та ускладнення при лікуванні ускладненого карієсу.	2		2	
22.	Сучасні погляди на роль зубної бляшки у виникненні стоматологічних захворювань.	2	2		
23.	Актуальні класифікації хвороб пародонта.	2		2	
24.	Етіологічні та патогенетичні аспекти захворювань та уражень	2		2	

	тканин пародонта.				
2 рік (викладацька практика)					
		0	0	0	0
3 рік					
		50	4	46	0
V семестр					
		24	2	22	0
25.	Об'єктивізація клінічного обстеження пацієнта із патологією пародонта.	2		2	
26.	Особливості лабораторного, функціонального та рентгенологічного обстеження пацієнтів із захворюваннями пародонта.	2		2	
27.	Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.	2		2	
28.	Формування плану лікування хворого з урахуваннями принципів та стратегії курації пародонтологічних пацієнтів	2		2	
29.	Оцінка ефективності лікування хворого із патологією пародонта.	2		2	
30.	Первинна профілактика захворювань пародонта в анте- на постнатальному періодах.	2	2		
31.	Аналіз сучасних класифікацій захворювань слизової рота та червоної облямівки губ.	2		2	
32.	Сучасні підходи до клініко-лабораторного обстеження пацієнтів із захворюваннями слизової рота та червоної облямівки губ.	2		2	
33.	Диференційна діагностика первинних уражень слизової рота та артифіціальних хейлітів.	2		2	
34.	Етіологічне, патогенетичне та симптоматичне лікування первинних уражень слизової рота та артифіціальних хейлітів.	2		2	
35.	Диференційна діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці вірусної патології, тактика лікаря-стоматолога.	2		2	

1	2	3	4	5	6
36.	Диференційна діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці захворювань бактеріального генезу, тактика лікаря-стоматолога.	2		2	
VI семестр					
		24	2	22	0
37.	Діагностика змін слизової рота при захворюваннях внутрішніх органів, комплексний підхід до curaції із інтерністом.	2		2	
38.	Зміни у щелепно-лицевій ділянці при алергії та непереносимості матеріалів, особливості обстеження та лікування хворих.	2		2	
39.	Синдромність уражень щелепно-лицевої ділянки при дерматологічній патології. Тактика лікаря-стоматолога.	2		2	
40.	Синдромність уражень щелепно-лицевої ділянки при хворобах кровотворної системи. Тактика лікаря-стоматолога.	2		2	
41.	Диференційна діагностика уражень та захворювань губ, тактика лікаря-стоматолога.	2		2	
42.	Диференційна діагностика уражень та захворювань язика, їх лікування.	2		2	
43.	Неврогенні ураження щелепно-лицевої ділянки. Тактика лікаря-стоматолога.	2		2	
44.	Профілактика захворювань слизової оболонки порожнини рота та губ.	2		2	
45.	Невідкладні стани у клініці терапевтичної стоматології, їх профілактика та лікування.	2		2	
46.	Діагностика стоматогенної хроніоінтоксикації, вогнищевої інфекції, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації.	2	2		

1		3	4	5	6
47.	Використання фізичних факторів у діагностиці та лікуванні стоматологічних захворювань.	2		2	
48.	Іспит	2		2	
4 рік					
		50	0	0	50
49.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
50.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
51.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
52.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
53.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
54.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
55.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
56.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
57.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
58.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
59.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
60.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
61.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
62.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
63.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
64.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
65.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
66.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2

1	2	3	4	5	6
67.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
68.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
69.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
70.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
71.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
72.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
73.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2

Загальний обсяг - 150 год, в тому числі:

Лекцій – 10 год.

Практичні заняття – 90 год.

Самостійна робота - 50 год.

Змістовий модуль 1
«Каріозні та некаріозні ураження зубів».
(26 год.)
Практичні заняття

ТЕМА 1. Організаційні підходи до надання стоматологічної допомоги в Україні. Менеджмент стоматологічної допомоги. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Структура стоматологічної служби України.
2. Показники для оцінки стану стоматологічної допомоги населенню.
3. Положення про встановлення гарантійного терміну та терміну служби на роботі при наданні стоматологічної допомоги в Україні.
4. Оцінка стану стоматологічної допомоги населенню, діяльності закладів і фахівців.
5. Облікові та звітні статистичні форми в стоматології, інструкції, терміни зберігання.
6. Методика проведення аналізу якісних та кількісних показників роботи лікаря-стоматолога, стоматологічного кабінету та стоматологічної поліклініки.

ТЕМА 2. Юридичні аспекти діяльності лікаря-стоматолога у клініках різних форм власності. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Професійні та правові аспекти діяльності лікаря-стоматолога.

2. Медична документація.
3. Захист прав пацієнта.
4. Аспекти управління конфліктами між лікарем-стоматологом і пацієнтом.
5. Юридичні критерії якості стоматологічної допомоги.

ТЕМА 3. Етичні та деонтологічні підходи на стоматологічному прийомі. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Основні принципи та поняття про медичну етику та деонтологію.
2. Категорії медичної етики.
3. Помилки в професійній діяльності медичних працівників, їх етичне та правове оцінювання.
4. Медична таємниця. Інформування пацієнта.
5. Ятрогенія.
6. Психологічні основи взаємовідносин та особливості спілкування лікаря з пацієнтом.
7. Деонтологія в стоматологічній діяльності.
8. Біоетичні проблеми в сучасній медицині.

ТЕМА 4. Особливості організації стоматологічного прийому в екстремальних умовах. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Організація та проведення амбулаторного стоматологічного прийому в екстремальних умовах.
2. Алгоритм роботи медичного закладу в екстремальних умовах.
3. Безпека медичного персоналу та пацієнтів.

ТЕМА 5. Сучасні класифікації карієсу. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Критичний огляд сучасних класифікацій карієсу.
2. Принципи побудови, недоліки формування класифікацій карієсу.
3. Практична спрямованість класифікацій карієсу.

ТЕМА 6. Помилки на етапі клінічного обстеження пацієнта з одонтопатологією. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Помилки, пов'язані з гіподіагностикою/пропущеним карієсом: відомі випадки, причини, особливості.
2. Пропущені діагнози при зосередженні на діагностиці карієсу.
3. Помилки, пов'язані з препаруванням при лікуванні карієсу, у т.ч. з вторинним карієсом.
4. Помилки, пов'язані з використанням адгезивних технік і фотополімерних технологій при відновленні карієсу вітальних та девітальних зубів.
5. Помилки при виконанні реставраційних робіт у фронтальних ділянках при карієсі.

6. Відомі ускладнення внаслідок помилок лікування карієсу/реставрацій: механізми розвитку.
7. Помилки, пов'язані із застарілими техніками лікування карієсу (лікувальні прокладки, непряме покриття пульпи, СІЦ та ін.).

ТЕМА 7. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Розуміння поняття «біль». Механізм виникнення болю. Види болю. 2. Рецепторне поле органів порожнини рота, його особливості.
3. Шляхи передачі больового імпульсу.
4. Класифікація знеболювання в стоматології.
5. Премедикація. Її мета, види, засоби. Показання, протипоказання.
6. Види місцевої анестезії в стоматологічній практиці.
7. Основні схеми премедикації. Особливості її проведення на амбулаторному і стаціонарному прийомах.

ТЕМА 8. Особливості додаткового обстеження хворого із карієсом та некаріозними ураженнями зубів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Діагностична значимість основних методів обстеження хворих на карієс.
2. Допоміжні методи дослідження карієсу (термометрія; вітальне забарвлення; визначення електропровідності; транслюмінесценція; ТЕР-тест; гігієнічні індекси, рентгенографія, методи активної діагностики карієсу (лазерно-імунофлюорисцентні методи).

ТЕМА 9. Диференціальна діагностика каріозних та некаріозних уражень зубів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Клініка, діагностика, диференційна діагностика початкового карієсу.
2. Клініка, діагностика, диференційна діагностика середнього карієсу ймовірно активного та неактивного.
3. Клініка, діагностика, диференційна діагностика глибокого карієсу ймовірно активного та неактивного.
4. Диференційна діагностика некаріозних уражень, що виникають до та після прорізування зубів.

Лекція 1. Обґрунтування вибору методу лікування карієсу та некаріозних уражень зубів. (2 год.)

Контрольні запитання та завдання:

1. Етіологічний та патогенетичний підходи до лікування карієсу.
2. Показання до проведення консервативного лікування карієсу.
3. Вибір оперативного методу лікування залежно від локалізації, розміру, перебігу каріозного процесу та виду пломбувального матеріалу.
4. Сучасні підходи до лікування некаріозних уражень зубів. Мета, засоби і методи лікування.

ТЕМА 10. Обґрунтування вибору методу лікування карієсу та некаріозних уражень зубів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Сучасні методи лікування карієсу.
2. Показання до проведення неоперативного та зубозберігаючого оперативного способів лікування карієсу залежно ступеня тяжкості, активності карієсу, факторів ризику карієсу у конкретного пацієнта.
3. Положення сучасного стандарту та клінічної настанови по карієсу.

ТЕМА 11. Ускладнення при лікуванні карієсу та некаріозних уражень зубів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Ускладнення, що виникають під час препарування каріозної порожнини.
2. Ускладнення, що виникають під час пломбування каріозної порожнини.
3. Ускладнення на різних етапах лікування некаріозних уражень зубів.

ТЕМА 12. Актуальні погляд на первинну профілактику карієсу та не каріозних уражень зубів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Теоретичні основи профілактики.
2. Оцінка морфофункціонального стану твердих тканин зубів.
3. Комплексна система профілактики стоматологічних хвороб.
4. Рівні профілактики.
5. Медикаментозні засоби профілактики карієсу.
6. Методи профілактики.
7. Ендогенна та екзогенна медикаментозна профілактика карієсу.

Рекомендована література

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4-х т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис: Підручник для студ. стомат. ф-тів. мед. ЗВО. — 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2020. — 592 с.
3. Dental caries. Pulpitis. Apical periodontitis. Oral sepsis: a textbook (M.Yu. Antonenko, Yu. Romanova, S.A. Shnayder [et al.]; ed. by A.V. Borysenko. — Odesa: Astro, 2015. — 314 p.
4. Іваницький І.О. Гіперчутливість зубів: навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І.О. Іваницький, О.С. Іваницька, Т.О. Петрушанко. – Полтава: Дивосвіт, 2019. – 108 с.
5. Клінічні прояви та диференційно-діагностичні критерії некаріозних уражень зубів / С.І. Бойцанюк, О.П. Андрійшин, Н. В. Манащук, Н. В. Чорній //

- Навчальний посібник. - Тернопіль: ТДМУ. - Укрмедкнига, 2019. - 112 с.
6. Мінімально-інвазивні методи лікування карієсу: навчально-методичний посібник для лікарів-інтернів, лікарів-стоматологів та студентів стоматологічного факультету / І. І. Соколова, С. І. Герман, Т. В. Томіліна, Н. М. Савельєва, В. В. Олейнічук. – Харків: ХНМУ, 2019. – 44 с.
 7. Некаріозні ураження зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування / П.М. Скрипников, Т.П. Скрипнікова, О.О. Кулай, Л.І. Амосова, Н.В. Янко // Полтава, 2022. – 180с.
 8. Петрушанко Т.О., Островська Л.Й., Іленко Н.М. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології: Навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, Л.Й. Островська, Н.М. Іленко. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 259 с.
 9. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. стом. факул. закл. вищої мед. освіти / [Л. Ф. Каськова, Л. І. Амосова, О. О. Кулай та ін.]; за ред. проф. Л. Ф. Каськової.; УМСА. стереотипне видання. – Львів.: ПП "Магнолія 2006", 2019. – 404 с.
 10. Флюороз зубів переможений. Монографія. / Ніколішин А.К. Іленко Н.М., Костиренко О.П., Ніколішина Е.В., Ніколішин І.А. / За редакцією професора А.К. Ніколішина. – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс». – 2018. – 134 с;
 11. Флюороз зубів: наукове обґрунтування методик естетичного лікування / Ніколішин І.А., Марченко А.В., Іленко Н.М., Ніколішина Е.В. – Полтава, 2023. – 148 с.
 12. Aschheim K.W., Dale B.G. Esthetic Dentistry. A clinical Approach to Techniques. – 2 nd Ed. – 2000. – 812 p.
 13. Clinical practice on Therapeutic stomatology for IV students. Educational Methodical textbook for stomatology department students of medical educational establishments of III-IV accreditation levels / Petrushanko T.O., Nikolishin A.K., Ilenko N.M., Nikolishina E.V., Ivanitsky I.O. – Kyiv: "Centr uchbovoy literatury", 2018. – 288 p.
 14. Stomatology: textbook: in 2 books. Book 2 / M.M. Rozhko, I.I. Kyrylenko, O.H. Denysenko et al.: edited by M.M. Rozhko. - Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2018. – 960 p.

Змістовий модуль 2
«Ускладнений карієс».
(20 год.)

ТЕМА 13. Сучасні класифікації пульпіту та апікального періодонтиту. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Класифікації пульпіту, недоліки та переваги.
2. Обґрунтування використання відомих класифікації пульпіту у практичній роботі лікарів-стоматологів.

Лекція 2. Симптоматологія різних форм пульпіту та апікального періодонтиту.
(2 год.)

Контрольні запитання та завдання:

1. Аналіз класифікацій пульпітів з позиції етіологічного та патогенетичного лікування.
2. Клініко-функціональне обґрунтування діагнозу зворотнього пульпіту.
3. Клініко-функціональне обґрунтування діагнозу незворотнього пульпіту.
4. Диференційна діагностика симптоматичного апікального періодонтиту.
7. Клініко-рентгенологічне обґрунтування діагнозу хронічний апікальний абсцес.
8. Симптоматологія діагнозу конденсуючого остейту.

ТЕМА 14. Симптоматологія різних форм пульпіту та апікального періодонтиту. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Клініко-функціональне обґрунтування діагнозу зворотнього та незворотнього пульпіту.
2. Диференційна діагностика симптоматичного апікального періодонтиту.
3. Клініко-рентгенологічне обґрунтування діагнозу хронічний апікальний абсцес.
4. Симптоматологія діагнозу конденсуючого остейту.

ТЕМА 15. Місцеве знеболення та наркоз при лікуванні захворювань та уражень зубів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Види та властивості місцевих анестетиків у стоматології.
2. Показання та проти покази до вибору знеболюючих засобів у дорослих та дітей.
3. Побічні дії місцевих анестетиків, попередження ускладнень.
4. Діагностика та лікування побічних дій різних груп анестетиків знеболювання.
5. Мета та показання для проведення загального знеболення на стоматологічному прийомі у дорослих та дітей.
6. Види та класифікація методів загального знеболення на стоматологічному прийомі.

ТЕМА 16. Роль рентгенологічної діагностики при постановці діагнозу та визначенні прогнозу лікування ускладненого карієсу. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Рентгендіагностика в терапевтичній стоматології.
2. Рентгендіагностичні критерії якісного лікування ускладненого карієсу.
3. Прогнозування лікування ускладненого карієсу.

ТЕМА 17. Обладнання робочого місця стоматолога на ендодонтичному прийомі. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Особливості анатомії кореневих каналів зубів верхньої та нижньої щелеп.
2. Ендодонтичний інструментарій, його класифікація.
3. Обладнання та аксесуари, необхідні для якісного ендодонтичного лікування зубів.

ТЕМА 18. Алгоритми препарування та очистки системи кореневих каналів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Етапи препарування порожнини зуби, кореневих каналів, технічне забезпечення.
2. Техніки степ-бек та краун-даун, переваги та недоліки.
3. Алгоритми очистки системи кореневих каналів.

ТЕМА. 19. Вибір способів та матеріалів для obturaції кореневих каналів.(2 год.)

Контрольні запитання

1. Класифікація сучасних пломбувальних матеріалів для obturaції кореневих каналів.
2. Фізико-хімічні та токсикологічні властивості пломбувальних матеріалів.
3. Методики їх застосування.

ТЕМА. 20. Особливості відновлення коронки зубів після ендодонтичних втручань. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Класифікація сучасних реставраційних пломбувальних матеріалів.
2. Фізико-хімічні та токсикологічні властивості сучасних пломбувальних матеріалів.
3. Етапи стандартної техніки роботи з композитними матеріалами світлового затвердіння.
4. Показання та протипоказання до застосування композитних матеріалів.

ТЕМА 21. Помилки та ускладнення при лікуванні ускладненого карієсу. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Помилки і ускладнення при лікуванні пульпіту.
2. Помилки і ускладнення на етапах лікування різних орм апікального періодонтиту.
3. Попередження та усунення ускладнень та помилок.

Рекомендована література

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.

2. Терапевтична стоматологія: У 4-х т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис: Підручник для студ. стомат. ф-тів. мед. ЗВО. — 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2020. — 592 с.
3. Dental caries. Pulpitis. Apical periodontitis. Oral sepsis: a textbook (M.Yu. Antonenko, Yu. Romanova, S.A. Shnayder [et al.]; ed. by A.V. Borysenko. — Odesa: Astro, 2015. — 314 p.
4. Біденко Н.В., Борисенко А.В., Васильчук О.В. та ін.. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». — Київ: Книга-плюс, 2017. — 455 с.
5. Петрушанко Т.О., Островська Л.Й., Іленко Н.М. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології: Навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, Л.Й. Островська, Н.М. Іленко. — Київ: «Центр учбової літератури», 2019. — 259 с.
6. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. стом. факул. закл. вищої мед. освіти / [Л. Ф. Каськова, Л. І. Амосова, О. О. Кулай та ін.]; за ред. проф. Л. Ф. Каськової.; УМСА. стереотипне видання. — Львів.: ПП "Магнолія 2006", 2019. — 404 с.
7. Clinical practice on Therapeutic stomatology for IV students. Educational Methodical textbook for stomatology department students of medical educational establishments of III-IV accreditation levels / Petrushanko T.O., Nikolishin A.K., Ilenko N.M., Nikolishina E.V., Ivanitsky I.O. — Kyiv: "Centr uchbovoy literatury", 2018. — 288 p.
8. Cohen's Pathways of the Pulp / ed. L.H. Berman, K M. Hargreaves; web-ed.I. Rotstein. - 12th ed. - St.Louis, Missouri: Elsevier, 2021 (Canada).- XII, 979 p.
9. Harty's Endodontics in Clinical Practice / ed. B. S. Chong; il. Antbits. - 7th ed. — Edinburg; London; New York etc.: Elsevier, Saunders, 2017. - XIV, 333 p.
10. Operative Dentistry. Endodontics: in 2 volumes. Volume 1: textbook / M.Yu. Antonenko, L.F. Sidelnikova, O.F. Nesyn et al. — «Medicine», 2020. — 384 p.
11. Pocket Atlas of Endodontics. Rudolf Beer, Michael A. Baumann, Andrej M. Kielbassa. Thieme Stuttgart, New York, 2006. — 230 p.
12. Stomatology: textbook: in 2 books. Book 2 / M.M. Rozhko, I.I. Kyrylenko, O.H. Denysenko et al.: edited by M.M. Rozhko. - Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2018. — 960 p.
13. Torabinejad M. Endodontics: Principles and Practice / M. Torabinejad, A.F. Fouad, S. Shabahang. - 6th ed. - London; New York; Oxford etc.: Elsevier, 2021. - X, 507 p.

Змістовий модуль 3
«Хвороби пародонта»
(18 год.)

ТЕМА 22. **Лекція 3.** Сучасні погляди на роль зубної бляшки у виникненні стоматологічних захворювань. (2 год.)

Контрольні запитання та завдання:

1. Поняття зубної бляшки, механізми її формування.
2. Роль резистентності та реактивності організму при формуванні зубної бляшки.
3. Роль зубної бляшки у виникненні та розвитку карієсу.
4. Значення зубної бляшки для виникнення та формування патологічних станів у тканинах пародонта.

ТЕМА 23. Актуальні класифікації хвороб пародонта. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Характеристика класифікації захворювань тканин пародонта та періімплантних тканин EFP & AAP World Workshop (2017)
2. Кореляції класифікації захворювань тканин пародонта та періімплантних тканин EFP & AAP World Workshop та класифікації М.Ф.Данилевського (2004).
3. Кореляції класифікації МКХ-11 перегляду та класифікації М.Ф.Данилевського (2004).
4. Позитивні сторони та недоліки наявних класифікацій хвороб пародонта.

ТЕМА 24. Етіологічні та патогенетичні аспекти захворювань та уражень тканин пародонта. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Сучасні уявлення про етіологію захворювань тканин пародонта.
2. Сучасні уявлення про патогенез захворювань тканин пародонта.
3. Відомі причини рецесії ясен.
4. Вплив системних захворювань на механізми виникнення та розвитку різних патологічних процесів у тканинах пародонта.

ТЕМА 25. Об'єктивізація клінічного обстеження пацієнта із патологією пародонта. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Особливості суб'єктивного обстеження пацієнтів із захворюваннями пародонта.
2. Візуальна оцінка стану ясен: рівень, контур, ознаки запалення.
3. Глибинні вимірювання та проба на кровоточивість: діагностика та диференційна діагностика при клінічно здоровому стані ясен, гінгівіті, індукованому біоплівкою, та при періодонтиті.
4. Періодонтограма: включена інформація, клінічне значення; отримання апаратним та ручним способами.
5. Діагностика фенотипу ясен без та з ясенною рецесією.

ТЕМА 26. Особливості лабораторного, функціонального та рентгенологічного обстеження пацієнтів із захворюваннями пародонта. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Діагностика не пов'язаних із зубною бляшкою гінгівітів.

2. Мікробіологічна ідентифікація патогенів (полімеразна ланцюгова реакція, темнопольна мікроскопія, серологічний метод, культурологічні дослідження).
3. Лабораторна та функціональна діагностика при захворюваннях пародонта.
4. Ортопедичні та ортодонтичні функціональні проби та їх значення у діагностиці та лікуванні захворювань пародонта.
4. Інформативність різних методів рентгендіагностики стану пародонта. .

ТЕМА 27. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Основні причини помилок при діагностиці патології тканин пародонта.
2. Помилки при лікуванні гінгівітів. Причини та їх запобігання.
3. Помилки при лікуванні періодонтиту, періімплантиту та періомукозиту. Причини та їх запобігання.
4. Помилки при лікуванні пародонтозу. Причини та їх запобігання.
5. Ускладнення при діагностиці та лікуванні патології тканин пародонта.

ТЕМА 28. Формування плану лікування хворого з урахуваннями принципів та стратегії курації пародонтологічних пацієнтів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Загальні принципи та стратегія лікування пацієнтів із хворобами пародонта.
2. Складання плану лікування пацієнта із гінгівітом, індукованим зубною біоплівкою.
3. Сучасні погляди на домашню гігієну порожнини рота.
4. Складання плану лікування пацієнта із гінгівітом, індукованим не зубною біоплівкою.
5. Сучасні підходи та протоколи професійної гігієни.
6. Етапи/фази лікування періодонтиту, періімплантиту.

ТЕМА 29. Оцінка ефективності лікування хворого із патологією пародонта. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Детермінанти клінічного періодонтального здоров'я.
2. Індикатори клінічного періодонтального здоров'я (проба на кровоточивість, періодонтальна глибина при пробі, рентгенологічні особливості, рухомість зубів).
3. Періодонтальне здоров'я і цілі лікування при хворому або редукованому пародонті.
4. Організаційна та медична ефективність лікування пацієнта із захворюванням пародонта.

ТЕМА 30. *Лекція 4.* Первинна профілактика захворювань пародонта в анте- на постнатальному періодах. (2 год.)

Контрольні запитання та завдання:

1. Сучасне розуміння первинної профілактики хвороб.
2. Види первинної екзогенної та ендогенної профілактики хвороб пародонта.

3. Антенатальна первинна профілактика хвороб пародонта.
4. Первинна профілактика хвороб пародонта у постнатальному періоді розвитку людини.
5. Екзогенна та ендогенна профілактика хвороб пародонта.
6. Заходи колективної профілактики захворювань тканин пародонта.
7. Роль індивідуальних заходів профілактики при захворюваннях тканин пародонта.
8. Оцінка ефективності профілактики захворювань тканин пародонта.

Рекомендована література

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4-х т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис: Підручник для студ. стомат. ф-тів. мед. ЗВО. — 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2020. — 592 с.
3. Терапевтична стоматологія: у 4-х т. — Том 3. Захворювання пародонта: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін.; за ред. А.В. Борисенка. — 2-е вид., переробл. і допов. - 2018. — 624 с.
4. Dental caries. Pulpitis. Apical periodontitis. Oral sepsis: a textbook (M.Yu. Antonenko, Yu. Romanova, S.A. Shnayder [et al.]; ed. by A.V. Borysenko. — Odesa: Astro, 2015. — 314 p.
5. Periodontal and Oral Mucosa Diseases: in 2 volumes. — Volume 2: textbook (IV a. l.) / A.V. Borysenko, L.V. Lynovytska, O.F. Nesyn et al.; edited by A.V. Borysenko. - 2018. - 624 p.
6. Borysenko A.V. Periodontal diseases / A.V. Borysenko, Yu.G.Romanova, A.F.Nesyn [et al.]; ed. by A.V.Borysenko, Yu.G.Romanova. – Odessa: ONMedU, 2017. – 212 p.
7. Н. Белікова, Т. Петрушанко, О. Беліков Принципи біомеханіки шинування рухомих зубів. - LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019. – 197 с.
8. Біденко Н.В., Борисенко А.В., Васильчук О.В. та ін.. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». – Київ: Книга-плюс, 2017. – 455 с.
9. Іваницький І.О. Гіперчутливість зубів: навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І.О. Іваницький, О.С. Іваницька, Т.О. Петрушанко. – Полтава: Дивосвіт, 2019. – 108 с.
10. Ендокринологія у стоматологічній практиці: навчальний посібник/ за ред.д.мед.н., професора Л.Є.Бобирьової, д.мед.н., професора А.К.Ніколішина. – Полтава, Видавець Говоров С.В., 2021. – 176 с.
11. Кеннет Ітон, Філіп Овер Практична пародонтологія: 2-е видання. – К.: Медицина, 2023. – 312 с.

12. Клінічні прояви та диференційно-діагностичні критерії некаріозних уражень зубів / С.І. Бойцанюк, О.П. Андрієшин, Н. В. Манащук, Н. В. Чорній // Навчальний посібник. - Тернопіль: ТДМУ. - Укрмедкнига, 2019. - 112 с.
13. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Каррансою: 14-е видання: в 2-х томах / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован, Івонн Л. Ернандез-Капіла та ін. - К.: Медицина, 2024. – 1280 с.
14. Некаріозні ураження зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування / П.М. Скрипников, Т.П. Скрипнікова, О.О. Кулай, Л.І. Амосова, Н.В. Янко // Полтава, 2022. – 180с.
15. Пародонтологія / за ред. А. В. Борисенка/ Том 1. Пропедевтика терапевтичної стоматології. – Київ: Медицина, 2020.- 456 с.
16. Петрушанко Т.О., Островська Л.Й., Іленко Н.М. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології: Навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, Л.Й. Островська, Н.М. Іленко. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 259 с.
17. Професійна гігієна порожнини рота: монографія / П. М. Скрипников, С. А. Шнайдер, Т. А. Хміль [та ін.].- Полтава: АСМІ, 2021.-107 с.
18. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. стом. факул. закл. вищої мед. освіти / [Л. Ф. Каськова, Л. І. Амосова, О. О. Кулай та ін.]; за ред. проф. Л. Ф. Каськової.; УМСА. стереотипне видання. – Львів.: ПП "Магнолія 2006", 2019. – 404 с.
19. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонта: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад. Рекомендовано Вченою радою НМУ О.О. Богомольця / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2018. — 504 с.
20. Clinical practice on Therapeutic stomatology for IV students. Educational Methodical textbook for stomatology department students of medical educational establishments of III-IV accreditation levels / Petrushanko T.O., Nikolishin A.K., Ilenko N.M., Nikolishina E.V., Ivanitsky I.O. – Kyiv: “Centr uchbovoy literatury”, 2018. – 288 p.
21. Harty's Endodontics in Clinical Practice / ed. B. S. Chong; il. Antbits. - 7th ed. – Edinburg; London; New York etc.: Elsevier, Saunders, 2017. - XIV, 333 p.
22. Odell E. W. Cawson's Essentials of Oral Pathology and Oral Medicine / E.W. Odell. - 9th ed. - Edinburg: Elsevier, 2017 (Great Britain). - XVIII, 545 p.
23. Stomatology: textbook: in 2 books. Book 2 / M.M. Rozhko, I.I. Kyrylenko, O.H. Denysenko et al.: edited by M.M. Rozhko. - Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2018. – 960 p.

Змістовий модуль 4

«Хвороби слизової оболонки порожнини рота»

(34 год.)

ТЕМА 31. Аналіз сучасних класифікацій захворювань слизової рота та червоної облямівки губ. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Систематика захворювань слизової оболонки порожнини рота НМУ (1998).

2. Класифікація захворювань слизової оболонки порожнини рота П.Т.Максименко (1998).
3. Міжнародна класифікація хвороб МКХ-11 (2022). Позитивні та негативні якості класифікацій захворювань слизової оболонки порожнини рота.

ТЕМА 32. Сучасні підходи до клініко-лабораторного обстеження пацієнтів із захворюваннями слизової рота та червоної облямівки губ. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Поняття “діагноз”, його методологічна основа.
2. Аспекти клінічного мислення, діагностичний процес, його складові.
3. Діагностичний алгоритм, принципи створення, суб’єктивний та об’єктивний методи обстеження за ВООЗ.
4. Додаткові методи обстеження при хворобах слизової рота та червоної облямівки губ.

ТЕМА 33. Диференційна діагностика первинних уражень слизової рота та артифіціальних хейлітів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Диференційна діагностика травматичних уражень слизової рота.
2. Обґрунтування міжсиндромної та внутрішньосиндромної диференційної діагностики первинних бактеріальних та вірусних захворювань слизової оболонки порожнини рота.
3. Складності діагностики артифіціальних хейлітів.

ТЕМА 34. Етіологічне, патогенетичне та симптоматичне лікування первинних уражень слизової рота та артифіціальних хейлітів. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Сучасні погляди на лікування травматичних уражень слизової рота та губ.
2. Етіологічний, патогенетичний та симптоматичний підходи до лікування пацієнтів із первинними бактеріальними, вірусними захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.
3. Особливості лікування артифіціальних хейлітів.

ТЕМА 35. Диференційна діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці вірусної патології, тактика лікаря-стоматолога. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Основні клінічні прояви у хворих на слизовій оболонці порожнини рота грипу, кору, вітряної віспи, диференційна діагностика та лікування.
2. Диференційна діагностика інфекційного мононуклеозу, тактика лікування.
3. Складності диференційного аналізу проявів у щелепно-лицевій ділянці ВІЛ-інфекції, СНІДу.
4. Алгоритм дій лікаря-стоматолога при підозрі на наявність у пацієнта синдрому набутого імунодефіциту (ВІЛ).
5. Правила захисту медичного персоналу при роботі з хворими на вірусні інфекції.

ТЕМА 36. Диференційна діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці захворювань бактеріального генезу, тактика лікаря-стоматолога. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Міжсиндромна диференційна діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці захворювань бактеріального генезу (туберкульоз, сифіліс, гонорея та ін.).
2. Внутрішньосиндромна диференційна діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці захворювань бактеріального генезу (туберкульоз, сифіліс, гонорея та ін.).
3. Тактика лікаря-стоматолога.

ТЕМА 37. Діагностика змін слизової рота при захворюваннях внутрішніх органів, комплексний підхід до курації із інтерністом. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Диференційна діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці екзогенної інтоксикації, хвороб ендокринної, нервової, серцево-судинної, травної систем.
2. Особливості курації стоматологом пацієнтів із патологією внутрішніх органів.

ТЕМА 38. Зміни у щелепно-лицевій ділянці при алергії та непереносимості матеріалів, особливості обстеження та лікування хворих. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Діагностика, диференційна діагностика реакцій миттєвого типу.
2. Клініка, діагностика, диференційна діагностика реакцій сповільненого типу.
3. Особливості обстеження пацієнтів з алергічними захворюваннями.
4. Проведення інтенсивної терапії та реанімаційних заходів при алергічних реакціях миттєвого типу.
5. Принципи лікування хворих із ускладненнями медикаментозної терапії, способи попередження та усунення на прийомі у стоматолога.

ТЕМА 39. Синдромність уражень щелепно-лищевої ділянки при дерматологічній патології. Тактика лікаря-стоматолога. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Пухирчатка, форми, діагностика, диференційна діагностика. Лікування, профілактика ускладнень.
2. Червоний плесканий лишай, форми, діагностика, диференційна діагностика. Принципи лікування червоного плескатоого лишая.
3. Червоний вовчак, форми, діагностика, диференційна діагностика. Принципи лікування червоного вовчаку, профілактика ускладнень.
4. Діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці герпетиформного дерматиту Дюрінга.
5. Принципи лікування дерматозів з аутоімунним компонентом. Профілактика, диспансеризація.

ТЕМА 40. Синдромність уражень щелепно-лищевої ділянки при хворобах кровотворної системи. Тактика лікаря-стоматолога. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Диференційна діагностика проявів у щелепно-лицевій ділянці анемії різного генезу, гемобластозів, тромбоцитопеній, агранулоцитозу.
2. Особливості тактики лікаря-стоматолога.

ТЕМА 41. Диференційна діагностика уражень та захворювань губ, тактика лікаря-стоматолога. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Диференційна діагностика первинних та симптоматичних захворювань губ.
2. Лікування та профілактика первинних та симптоматичних уражень та захворювань губ.

ТЕМА 42. Диференційна діагностика уражень та захворювань язика, їх лікування. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Диференційна діагностика первинних та симптоматичних захворювань язика.
2. Лікування та профілактика первинних та симптоматичних уражень та захворювань язика.

ТЕМА 43. Неврогенні ураження щелепно-лицевої ділянки. Тактика лікаря-стоматолога. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Особливості клініки неврогенних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
2. Особливості диференційної діагностики неврогенних захворювань щелепно-лицевої ділянки.
3. Тактика лікаря-стоматолога.

ТЕМА 44. Профілактика захворювань слизової оболонки порожнини рота та губ. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Первинна та вторинна профілактика захворювань слизової оболонки порожнини рота.
2. Особливості диспансерного нагляду за пацієнтами із патологічними змінами слизової рота.

ТЕМА 45. Невідкладні стани у клініці терапевтичної стоматології, їх профілактика та лікування. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Диференційна діагностика та допомога хворим при патології серцево-судинної системи.
2. Діагностика та допомога при порушеннях мозкового кровообігу, захворюваннях та порушеннях дихальної системи.
3. Діагностика та допомога при зупинці дихання
4. Діагностика та допомога при серцевої діяльності (клінічна смерть).
5. Діагностика та допомога при деяких захворюваннях внутрішніх органів.
6. Діагностика та допомога при нейростоматологічних захворюваннях.

ТЕМА 46. *Лекція 5.* Діагностика стоматогенної хроніоінтоксикації, вогнищевої інфекції, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації. (2 год.)

Контрольні запитання та завдання

1. Термінологічні поняття стоматогенної хроніоінтоксикації.
2. Етіологія та патогенез стоматогенної хроніоінтоксикації.
3. Систематика та патогенез вогнищево-обумовлених хвороб.
4. Клінічні прояви стоматогенної хроніоінтоксикації.
5. Діагностика стоматогенної хроніоінтоксикації та стоматогенних вогнищ інфекції.
6. Лікування стоматогенної хроніоінтоксикації та особливості ліквідації стоматогенних вогнищ інфекції.
7. Профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації.

ТЕМА 47. Використання фізичних факторів у діагностиці та лікуванні стоматологічних захворювань. (2 год.)

Контрольні запитання

1. Види фізичних методів, що застосовуються в стоматології для діагностики.
2. Підходи до фізіотерапії основних стоматологічних захворювань.
3. Принципи призначення фізіотерапії у стоматології.
4. Покази та протипокази до застосування фізіотерапії у стоматології.

Рекомендована література

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4-х т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис: Підручник для студ. стомат. ф-тів. мед. ЗВО. — 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2020. — 592 с.
3. Терапевтична стоматологія: у 4-х т. — Том 3. Захворювання пародонта: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін.; за ред. А.В. Борисенка. — 2-е вид., переробл. і допов. - 2018. — 624 с.
4. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. — «Медицина», 2021, 2-е (перероблене і доповнене). — 640 с.
5. Dental caries. Pulpitis. Apical periodontitis. Oral sepsis: a textbook (M.Yu. Antonenko, Yu. Romanova, S.A. Shnyder [et al.]; ed. by A.V. Borysenko. — Odesa: Astro, 2015. — 314 p.
6. Oral mucosa diseases: Textbook / M. Yu. Antonenko, O.F. Nesyn, S. A. Shnyder [et al.]; by ed. A. V. Borysenko. — Odesa: Print house, 2015. - 328 p.
7. Periodontal and Oral Mucosa Diseases: in 2 volumes. — Volume 2: textbook (IV a. l.) / A.V. Borysenko, L.V. Lynovytska, O.F. Nesyn et al.; edited by A.V. Borysenko. - 2018. - 624 p.

8. Borysenko A.V. Periodontal diseases / A.V. Borysenko, Yu.G.Romanova, A.F.Nesyn [et al.]; ed. by A.V.Borysenko, Yu.G.Romanova. – Odessa: ONMedU, 2017. – 212 p.
9. Ендокринологія у стоматологічній практиці: навчальний посібник/ за ред.д.мед.н., професора Л.Є.Бобирьової, д.мед.н., професора А.К.Ніколішина. – Полтава, Видавець Говоров С.В., 2021. – 176 с.
10. Кайдашев І.П., Борзих О.А. Анафілаксія. Діагностика і лікування. –Вінниця, 2020. - 100 с.
11. Кеннет Ігон, Філіп Овер Практична пародонтологія: 2-е видання. – К.: Медицина, 2023. – 312 с.
12. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Каррансою: 14-е видання: в 2-х томах / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован, Івонн Л. Ернандез-Капіла та ін. - К.: Медицина, 2024. – 1280 с.
13. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. / за ред. І.С. Зозулі, А.О. Волосовця — 5-е видання. - К.:Медицина, 2023. – 560 с.
14. Основні питання кандидозної інфекції слизової оболонки порожнини рота в дитячому та дорослому віці: навчальний посібник / Н.М. Іленко, О.В. Шешукова, Т.В. Поліщук, Н.В. Іленко-Лобач, А.В. Марченко - Полтава, 2023. – 165 с.
- 15.Петрушанко Т.О. Вірусні інфекції, прояви в щелепно-лицевій ділянці, фармакотерапія та профілактика: навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, С.Ю. Чечотіна, Т.Д. Бублій. - Полтава, 2013. - 170 с.
16. Петрушанко Т.О., Островська Л.Й., Іленко Н.М. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології: Навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, Л.Й. Островська, Н.М. Іленко. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 259 с.
17. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. стом. факул. закл. вищої мед. освіти / [Л. Ф. Каськова, Л. І. Амосова, О. О. Кулай та ін.]; за ред. проф. Л. Ф. Каськової.; УМСА. стереотипне видання. – Львів.: ПП "Магнолія 2006", 2019. – 404 с.
18. Рибалов О.В., Петрушанко Т.О., Литовченко І.Ю. Губи та їх захворювання: Навчальний посібник. – Полтава, 2018. – 135 с.
19. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонта: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад. Рекомендовано Вченою радою НМУ О.О. Богомольця / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2018. — 504 с.
20. Шинкевич В.І., Кайдашев І.П. Медикаментозна гіперчутливість в стоматології: навч. посіб. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2015. – 137 с.
21. Mallya S. M. White and Pharoah's Oral Radiology: Principles and Interpretation / S.M. Mallya, E.W.N.Lam. - 8th ed. - St. Louis, Missouri : Elsevier, 2019 (China). - X, 659 p.
22. Master Dentistry. Vol. 1. Oral and Maxillofacial Surgery, Radiology, Pathology and Oral Medicine / P. Coulthard, P. Sloan, E. D Theaker, A. Sengupta. - 4th ed. - St. Louis, Missouri: Elsevier, 2022 (India). - XV, 283 p. Enhanced Digital Version Included. Elsevier eBooks for Practicing Clinicians.

23. Mosby's Dental Drug Reference/ editor-in-chief A.Jeske; contrib. and review. D. Logotheris, A.L. Myers, M. K. Shah, R. F. Tornwell. - 13th ed. - St. Louis, Missouri: Elsevier, 2022. - XIV, 1425 p.
24. Odell E. W. Cawson's Essentials of Oral Pathology and Oral Medicine / E.W. Odell. - 9th ed. - Edinburg: Elsevier, 2017 (Great Britain). - XVIII, 545 p.
25. Stomatology: textbook: in 2 books. Book 2 / M.M. Rozhko, I.I. Kyrylenko, O.H. Denysenko et al.: edited by M.M. Rozhko. - Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2018. – 960 p.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Гіперестезія твердих тканин зубів та способи її усунення.
2. Мінімально-інвазивні методики лікування карієсу.
3. Діагностика карієсу зубів.
4. Матеріали для тимчасової obturaції корневих каналів, показання до їх застосування.
5. Принципи підготовки кореневого каналу при лікуванні пульпіту і періодонтиту.
6. Способи пломбування корневих каналів.
7. Організація пародонтологічної допомоги хворим.
8. Анатомо-фізіологічна характеристика пародонта.
9. Особливості обстеження хворих з патологією пародонта.
10. Індексна оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота.
11. Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.
12. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих.
13. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.
14. Сучасні класифікації захворювань пародонта та їх аналіз.
15. Папіліт. Класифікація М.Ф.Данилевського. Клініка, діагностика, профілактика.
16. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
17. Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
18. Виразково-некротичний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
19. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування локалізованого пародонтиту.
20. Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта.
21. Механізм утворення ясенної та пародонтальної кишень.
22. Клінічні прояви генералізованого пародонтиту.
23. Клініка, діагностика пародонтозу.
24. Загальні принципи лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.
25. Ручний спосіб ліквідації зубних відкладень.

26. Апаратні способи ліквідації зубних відкладень. Правила роботи апаратами, показання, протипоказання, недоліки та переваги апаратного способу.
27. Місцеве медикаментозне лікування хвороб тканин пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.
28. Пародонтальні пов'язки. Склад, методика застосування.
29. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта.
30. Мукогінгівальні операції у пацієнтів із хворобами пародонта.
31. Ортопедичні та ортодонтичні втручання у порожнині рота при хворобах пародонта.
32. Загальне лікування хворого із захворюваннями пародонта.
33. Дієтотерапія в комплексному лікуванні хворих із захворюваннями пародонта.
34. Особливості лікування пацієнтів із хворобами пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.
35. Підтримуюча терапія хворих на генералізований пародонтит, пародонтоз.
36. Організація пародонтологічного кабінету, його оснащення та необхідні лікарські засоби.
37. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.
38. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.
39. Невідкладна допомога при хворобах пародонта.
40. Рівні і види профілактики хвороб пародонта.
41. Форми організації профілактики хвороб пародонта.
42. Способи профілактики захворювань пародонта.
43. Суспільні заходи профілактики захворювань пародонта.
44. Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта
45. Лікарські заходи профілактики захворювань пародонта.
46. Професійна гігієна порожнини рота, її складові.
47. Професійні та індивідуальні засоби гігієни порожнини рота.
48. Алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.
49. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Етапи, оцінка ефективності.
50. Фізіотерапія пародонтологічних хворих. Показання. Протипоказання. Різновиди.
51. Фізичні способи ліквідації ясенних та пародонтальних кишень.
52. Сучасні класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота та їх аналіз.
53. Травматичний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
54. Герпетичні ураження червоної кайми губ і слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
55. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

56. Виразково-некротичний стоматит Венсана. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
57. Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
58. Грип. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, лікування, профілактика.
59. Інфекційний мононуклеоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, лікування, профілактика.
60. Ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, лікування, профілактика.
61. Ураження порожнини рота при ВІЛ-інфекції і СНІДі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
62. Сифіліс. Етіологія, патогенез, клініка, прояви в порожнини рота. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
63. Туберкульоз. Етіологія, патогенез, клініка, прояви в щелепно-лицевій ділянці, діагностика, лікування, профілактика.
64. Зміни слизової оболонки порожнини рота при патології серцево-судинної системи. Клініка, діагностика, лікування.
65. Зміни слизової оболонки порожнини рота при патології травного каналу та ендокринної систем. Клініка, діагностика, лікування.
66. Зміни порожнини рота при гіпо- та авітамінозах. Етіологія, клінічні прояви, лікування, профілактика.
67. Зміни у порожнині рота при лейкемії. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
68. Анемії. Прояв у щелепно-лицевій ділянці. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
69. Інтоксикації солями важких металів. Етіологія, патогенез, клініка, прояв у порожнині рота, діагностика, лікування, профілактика.
70. Алергічний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
71. Анафілактичний шок. Причини виникнення, види, клінічні прояви, надання екстренної допомоги.
72. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
73. Багатоформна ексудативна ерітема. Синдром Стівенса-Джонса. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування.
74. Червоний плесканий лишай. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
75. Пухирчатка. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
76. Метерологічний, актинічний хейліти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
77. Екзематозний, atopічний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
78. Ексфолювативний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.

79. Гландулярний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
80. Стомалгія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
81. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, класифікація.
82. Лейкоплакія. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
83. Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
84. Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
85. Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія, патогенез, клініка, лікування, профілактика.
86. Профілактика передракових хвороб слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ.
87. Фізичні фактори у лікуванні хворих із змінами слизової оболонки порожнини рота.
88. Професійна гігієна порожнини рота, її складові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4-х т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис: Підручник для студ. стомат. ф-тів. мед. ЗВО. — 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2020. — 592 с.
3. Терапевтична стоматологія: у 4-х т. — Том 3. Захворювання пародонта: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін.; за ред. А.В. Борисенка. — 2-е вид., переробл. і допов. - 2018. – 624 с.
4. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. — «Медицина», 2021, 2-е (перероблене і доповнене). – 640 с.
5. Dental caries. Pulpitis. Apical periodontitis. Oral sepsis: a textbook (M.Yu. Antonenko, Yu. Romanova, S.A. Shnayder [et al.]; ed. by A.V. Borysenko. — Odesa: Astro, 2015. — 314 p.
6. Oral mucosa diseases: Textbook / M. Yu. Antonenko, O.F. Nesyn, S. A. Shnayder [et al.]; by ed. A. V. Borysenko. — Odesa: Print house, 2015. - 328 p.
7. Periodontal and Oral Mucosa Diseases: in 2 volumes. — Volume 2: textbook (IV a. 1.) / A.V. Borysenko, L.V. Lynovytska, O.F. Nesyn et al.; edited by A.V. Borysenko. - 2018. - 624 p.

8. Borysenko A.V. Periodontal diseases / A.V. Borysenko, Yu.G.Romanova, A.F.Nesyn [et al.]; ed. by A.V.Borysenko, Yu.G.Romanova. – Odessa: ONMedU, 2017. – 212 p.
9. Н. Белікова, Т. Петрушанко, О. Беліков Принципи біомеханіки шинування рухомих зубів. - LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019. – 197 с.
10. Біденко Н.В., Борисенко А.В., Васильчук О.В. та ін.. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». – Київ: Книга-плюс, 2017. – 455 с.
11. Іваницький І.О. Гіперчутливість зубів: навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І.О. Іваницький, О.С. Іваницька, Т.О. Петрушанко. – Полтава: Дивосвіт, 2019. – 108 с.
12. Ендокринологія у стоматологічній практиці: навчальний посібник/ за ред.д.мед.н., професора Л.Є.Бобирьової, д.мед.н., професора А.К.Ніколішина. – Полтава, Видавець Говоров С.В., 2021. – 176 с.
13. Кайдашев І.П., Борзих О.А. Анафілаксія. Діагностика і лікування. –Вінниця, 2020. - 100 с.
14. Кеннет Ітон, Філіп Овер Практична пародонтологія: 2-е видання. – К.: Медицина, 2023. – 312 с.
15. Клінічні прояви та диференційно-діагностичні критерії некаріозних уражень зубів / С.І. Бойцанюк, О.П. Андрієшин, Н. В. Манащук, Н. В. Чорній // Навчальний посібник. - Тернопіль: ТДМУ. - Укрмедкнига, 2019. - 112 с.
16. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Каррансою: 14-е видання: в 2-х томах / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован, Івонн Л. Ернандез-Капіла та ін. - К.: Медицина, 2024. – 1280 с.
17. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. / за ред. І.С. Зозулі, А.О. Волосовця — 5-е видання. - К.:Медицина, 2023. – 560 с.
18. Мінімально-інвазивні методики лікування карієсу: навчально-методичний посібник для лікарів-інтернів, лікарів-стоматологів та студентів стоматологічного факультету / І. І. Соколова, С. І. Герман, Т. В. Томіліна, Н. М. Савельєва, В. В. Олейнічук. – Харків : ХНМУ, 2019. – 44 с.
19. Некаріозні ураження зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування / П.М. Скрипников, Т.П. Скрипнікова, О.О. Кулай, Л.І. Амосова, Н.В. Янко // Полтава, 2022. – 180с.
20. Основні питання кандидозної інфекції слизової оболонки порожнини рота в дитячому та дорослому віці: навчальний посібник / Н.М. Іленко, О.В. Шешукова, Т.В. Поліщук, Н.В. Іленко-Лобач, А.В. Марченко - Полтава, 2023. – 165 с.
21. Пародонтологія / за ред. А. В. Борисенка/ Том 1. Пропедевтика терапевтичної стоматології. – Київ: Медицина, 2020.- 456 с.
22. Петрушанко Т.О. Вірусні інфекції, прояви в щелепно-лицевій ділянці, фармакотерапія та профілактика: навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, С.Ю. Чечотіна, Т.Д. Бублій. - Полтава, 2013. - 170 с.

23. Петрушанко Т.О., Островська Л.Й., Іленко Н.М. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології: Навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, Л.Й. Островська, Н.М. Іленко. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 259 с.
24. Професійна гігієна порожнини рота: монографія / П. М. Скрипников, С. А. Шнайдер, Т. А. Хміль [та ін.].- Полтава: АСМІ, 2021.-107 с.
25. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. стом. факул. закл. вищої мед. освіти / [Л. Ф. Каськова, Л. І. Амосова, О. О. Кулай та ін.]; за ред. проф. Л. Ф. Каськової.; УМСА. стереотипне видання. – Львів.: ПП "Магнолія 2006", 2019. – 404 с.
26. Рибалов О.В., Петрушанко Т.О., Литовченко І.Ю. Губи та їх захворювання: Навчальний посібник. – Полтава, 2018. – 135 с.
27. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонта: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад. Рекомендовано Вченою радою НМУ О.О. Богомольця / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2018. — 504 с.
28. Флюороз зубів переможений. Монографія. / Ніколішин А.К. Іленко Н.М., Костиренко О.П., Ніколішина Е.В., Ніколішин І.А. / За редакцією професора А.К. Ніколішина. – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс». – 2018. – 134 с;
29. Флюороз зубів: наукове обґрунтування методик естетичного лікування / Ніколішин І.А., Марченко А.В., Іленко Н.М., Ніколішина Е.В. – Полтава, 2023. – 148 с.
30. Шинкевич В.І., Кайдашев І.П. Медикаментозна гіперчутливість в стоматології: навч. посіб. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2015. – 137 с.
31. Aschheim K.W., Dale V.G. Esthetic Dentistry. A clinical Approach to Techniques. – 2 nd Ed. – 2000. – 812 p.
32. Clinical practice on Therapeutic stomatology for IV students. Educational Methodical textbook for stomatology department students of medical educational establishments of III-IV accreditation levels / Petrushanko T.O., Nikolishin A.K., Ilenko N.M., Nikolishina E.V., Ivanitsky I.O. – Kyiv: “Centr uchbovoy literatury”, 2018. – 288 p.
33. Cohen’s Pathways of the Pulp / ed. L.H. Berman, K M. Hargreaves; web-ed.I. Rotstein. - 12th ed. - St.Louis, Missouri: Elsevier, 2021 (Canada).- XII, 979 p.
34. Harty’s Endodontics in Clinical Practice / ed. B. S. Chong; il. Antbits. - 7th ed. – Edinburg; London; New York etc.: Elsevier, Saunders, 2017. - XIV, 333 p.
35. Mallya S. M. White and Pharoah's Oral Radiology: Principles and Interpretation / S.M. Mallya, E.W.N.Lam. - 8th ed. - St. Louis, Missouri : Elsevier, 2019 (China). - X, 659 p.
36. Master Dentistry. Vol. 1. Oral and Maxillofacial Surgery, Radiology, Pathology and Oral Medicine / P. Coulthard, P. Sloan, E. D Theaker, A. Sengupta. - 4th ed. - St. Louis, Missouri: Elsevier, 2022 (India). - XV, 283 p. Enhanced Digital Version Included. Elsevier eBooks for Practicing Clinicians.
37. Mosby’s Dental Drug Reference/ editor-in-chief A.Jeske; contrib. and review. D. Logotheris, A.L. Myers, M. K. Shah, R. F. Tornwell. - 13th ed. - St. Louis, Missouri: Elsevier, 2022. - XIV, 1425 p.
38. Odell E. W. Cawson's Essentials of Oral Pathology and Oral Medicine / E.W. Odell. - 9th ed. - Edinburg: Elsevier, 2017 (Great Britain). - XVIII, 545 p.

39. Operative Dentistry. Endodontics: in 2 volumes. Volume 1: textbook / M.Yu. Antonenko, L.F. Sidelnikova, O.F. Nesyn et al. — «Medicine», 2020. – 384 p.
40. Pocket Atlas of Endodontics. Rudolf Beer, Michael A. Baumann, Andrej M. Kielbassa. Thieme Stuttgart, New York, 2006. – 230 p.
41. Stomatology: textbook: in 2 books. Book 2 / M.M. Rozhko, I.I. Kyrylenko, O.H. Denysenko et al.: edited by M.M. Rozhko. - Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2018. – 960 p.
42. Torabinejad M. Endodontics: Principles and Practice / M. Torabinejad, A.F. Fouad, S. Shabahang. - 6th ed. - London; New York; Oxford etc.: Elsevier, 2021. - X, 507 p.